

به گفته اکثر کارشناسان در شرایط فعلی ازجمله آسیب‌ها بلکه تهدیدهای اجتماعی در جامعه ایران تزلزل نظام خانواده است – نهادی که از منظر روشنفکری، جامعه‌شناسی، حقوقی، اقتصادی و فرهنگی قابل تعریف و توصیف و نشان از چند وجهی بودن آن دارد – که علل آن در دو بخش سزمینی و فراسرزمینی قابل بررسی است. در داخل عواملی چون ضعف ایده پردازی، فقدان پارادایم در حوزه فرهنگی، ضعف سیاستها، ضعف مدیریت و تأثیر پذیری بخش فرهنگ از حوزه‌های دیگر و در خارج بهم خوردن مرزهای فرهنگی و عقیدتی و هجوم سیل آسای فرهنگ سرمایه‌داری پیشرفته‌ای پیشرفته‌ای فناوری، آزادی نشر اطلاعات و بیان ازعوامل کلیدی آن است.

در سالروز شهادت حضرت فاطمه سلام‌الله‌علیها بعنوان همسر و مادر اسوه و شاخص می‌توان راهبرد خانواده محوری را عطف به استحکام خانواده مورد مطالعه و استفاده قرار داد. از هر چیز بر پایه مودت و دوستی بین اعضای آن استوار است، اعضای که انجام حقوق متقابل، آنان را در کنار یکدیگر نگاه داشته است و اگر این جریان براساس دوستی و تفاهم و برکنار از منیت‌ها ادامه یابد به کمال انسانی مورد انتظار خواهد انجامید. عطف به عوامل کارکردی میتوان اصول ذیل را در آموزه‌های فاطمی در برنامه‌های فرهنگی و تربیتی درنیل به نهاد خانواده در طراز دینی و ایرانی مورد بهره‌برداری و تأکید قرار داد، خانواده‌ای که نه شکل ظاهری آن، بلکه کیفیت روابط درون آن مهم است، خانواده‌ای موفق که ازمحیطی امن، پذیرنده و حمایت‌کننده برای رشد و شکوفایی همه اعضای خود برخوردارباشد و در عین تطبیق با

خانواده محوری در فرهنگ فاطمی

دکتر یدالله حبیبی

حضرت زهرا سلام‌الله‌علیها

وذریاتفاقهٔ آعین و اجملنا للمتقین اماماً و کسانی که می‌گویند خدای ما ما را از همسران مان نور چشمان بیخش و ما را رهبر پرهیزکاران گردان.
فرقان –

این آیه بر اهمیت خانواده و پیش آهنگی آن در تشکیل جامعه نمونه انسانی اشاره دارد، چنان که پیوندهای سالم و درخشان خانوادگی را ایده آل پرهیزکاران معرفی می‌کند. در درون واحد اجتماعی خانواده پدر و مادر از آغاز تولد کودکان به عنوان الگو برای آنان مطرح هستند، نقش و معنای اهمیت خانواده در بهسازی وضعیت بشر نیز در همین واقعیت نهفته است.

در نگاه پیشوایان دین، باورهای چگونگی زندگی، اعتها، تمایلات و اهداف والدین از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر کودکان هستند. بنابراین نوع رفتار والدین در هماهنگ سازی خواسته‌ها و تمایلات خودشان از یک سو و تمایلات خانوادگی و اجتماعی ازسوی دیگر و همچنین تلاش پیوسته آنان برای تأمین رفاه و سلامتی روانی خانواده و نوع برخوردشان با وظایف دینی و اجتماعی از عوامل ایجاد هسته تعاون و همکاری اجتماعی در کودک شمرده می‌شوند.
ارزش خانواده پیش از هر چیز بر پایه مودت و دوستی بین اعضای آن استوار است، اعضای که انجام حقوق متقابل، آنان را در کنار یکدیگر نگاه داشته است و اگر این جریان براساس دوستی و تفاهم و برکنار از منیت‌ها ادامه یابد به کمال انسانی مورد انتظار خواهد انجامید.

عطف به عوامل کارکردی میتوان اصول ذیل را در آموزه‌های فاطمی در برنامه‌های فرهنگی و تربیتی درنیل به نهاد خانواده در طراز دینی و ایرانی مورد بهره‌برداری و تأکید قرار داد، خانواده‌ای که نه شکل ظاهری آن، بلکه کیفیت روابط درون آن مهم است، خانواده‌ای موفق که ازمحیطی امن، پذیرنده و حمایت‌کننده برای رشد و شکوفایی همه اعضای خود برخوردارباشد و در عین تطبیق با

تغییرات اجتماعی، ارزش‌های اساسی مانند عشق به خدا و مهرورزی با مردم، احترام، ایثار، فداکاری و مبارزه با ستم و جهاد برای برقراری عدالت از اوصاف آن است.

۱ – بی‌شک خانواده‌ای که دورکن اصلی آن علی و فاطمه(ع)باشند را باید نمونه بارز یک خانواده الهی و متعالی دانست که تحت تعالیم رسول‌الله (ص) مراتب صفات عالیه کمالیه را طی نموده‌اند و برای بشریت و خاصه مسلمانان و مؤمنین اسوه چاودانه شده‌اند چرا که پیامبر(ص)در حق آن دوقفرموندند "دختر من فاطمه و برادرم علی بهترین خلق نزد من هستند."

۲ – خانواده متعالی مظهر جلال و جمال یاقهر ومهر است که پدر و مادر آن را نمایندگی میکنند. به دست آوردن این اوصاف جز درسایه بینش توحیدی نسبت به خانواده میسرور نیست. نوع ازدواج، خواستگاری، ملاک‌های همسرگزینی، مهر،جهاز،دفاع از حق وحمایت ازولایت علی ع همه و همه در زندگی فاطمه (س) توحیدی است و نور الهی سراسر عناصر و شاخصه‌های زندگی خانوادگی حضرت (س) را می‌پوشاند و این پیام را در سراسری تاریخ به همه همسران، ملین انداز می‌نماید که رکن‌تبرین و استوارترین عماد در استحکام زندگی خانوادگی را باید در عرصه بینش توحیدی جستجو کرد.

۳ – دریک خانواده متعالی چنان تفاهم و سازگاری بین والدین حکمفرماست که گویی یک روح در دو بدن دمیده شده و چنان اتحاد در بینش و منش آندوچاری است که هیچ یک بدون دیگری به کمال نمیرسد علی‌علیه‌السلام دروصف فاطمه فرموندنم العون علی طاعت‌الله(بهترین یاور در اطاعت الهی) و فاطمه س در وصف علی فرمود خیر الیعل (بهترین شوهر).
۴ – خانواده متعالی بمثابه شجره طیبه ایست که اصل ورشدهای آن محکم و استوار وشاخ و برگهای آن پربار وپرفایده باشد. در این خانواده

فرهنگ هنر

فاطمه زهراء علیه‌السلام بانوی

داشتند بزرگ وبی نظیر جهان است. او از وحی الهی و علم بی‌پایان پدر خویش آخرین و برترین پیامبر خدا حضرت محمدصلی‌الله علیه وآله وسلم و الهام، علم لدنی وحیدت وانش فرشتگان الهی جبرئیل امین و سایر ملائکهالله برخودار بود. این بانوی نمونه وسرور جهانیان در عمر کوتاه خویش آموزگار بزرگ زنان مدینه بود. خانه اهل‌بیت علیهم‌السلام مدینه دانشگاه بی‌نظیرعلوم ومعارف اسلامی بوده است دراین دانشگاه الهی و مدینه العلم پیامبرخدا حضرت محمدصلی‌الله علیه وآله وسلم، و علی بن ابی طالب علیه‌السلام باب مدینه العلم به مردان و فاطمه زهراء سلام‌الله علیها دخترپیامبرخدا به زنان آموزش می‌داد. این دانشگاه آثار ماندگار فراوانی داشته و دارد وآموژه‌های علی و فاطمه علیهما‌السلام برای همیشه راهنمای مردم جهان خواهد بود و هیچ گاه کهنه نمی‌گردد. تعلیمات اسلامی و اصول وارزش‌هایی که پیامبر و اهل‌بیت علیهم‌السلام و این زوج نمونه جهان، علی و فاطمه علیهما‌السلام دقرن‌های گذشته و به بشریت آموزش داده‌اند امروز

هم برترین آموزه‌هاست و بهترین و کامل‌ترین راه سعادت را به انسان‌ها نشان می‌دهد.

سرخان حضرت فاطمه علیها‌السلام در هر موضوعی روشنگر حقایق و معارف الهی است. در این جا یک حدیث فاطمی درساله شیعه شناسی بررسی می‌گردد.

شیعه کیست؟

مردی به همسرش گفت: اذهبی الی فاطمه بنت رسول الله صلی‌الله و آله وسلم فاسألها عنی انی

می‌پرسیدی که من کیستم؟

او فرمود: زنی هستی که از حق خود، خود، فرزندان و

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود را فدای حق و حق خود را فدای حق خود کرده‌ای

و بهای خود